

iejusties Vīnes balles romantiskajā gaisotnē un dejot Johana Štrausa mūzikas pavadijumā. Šis koncerts būs ļoti daudzveidīgs, tajā mēs ieskicēsim populārākās operetes un to ārijas. Bet ne tikai. Mēs arī parādīsim, ka operetes teātra, kā jau muzikālā teātra, iespējas ir ļoti, ļoti plašas – tiks atskaņoti fragmenti pat no operām, piemēram, no Žorža Bizē «Karmenas», no Leo Delība «Lakmē». Tomēr vislielākais akcents būs likts tieši uz opereti, iesaistot arī vadošos Ukrainas operetes teātra solistus. Katrā ziņā ar ļoti lielu nepacietību gaidīju šo tikšanos. Ar šiem māksliniekiem esmu jau iepazinies virtuāli, skatoties pieejamos videomateriālus. Noklausoties, kā viņi dzied, varu teikt, ka ukraiņi ir ļoti talantīgi. Tas noteikti būs ļoti augstas kvalitātes izpildījums. Savukārt man tas uzliek lielāku atbildību, jo, kā jau ierasts festivālos, mēģinājumiem parasti nesānāk daudz laika. Galvenais darbs ir jāpaveic katram pašam – ikvienam orķestra mūziķim un arī man kā diriģentam.

– Ukraina tiešām ar ļoti daudzām lietām ir izcila, arī ar kultūrvēsturiskām, ne tikai izpildītājiem. No turienes nāk tik daudz slaveņību. Un tagad viss tiek grauts un iznīcināts. Arī jūsu Facebook lapā ir labi saskatāms Ukrainas karogs... Tā ka par visu to, kas notiek šī nežēlīgā kara sakarā, droši vien arī jums sāp sirds. Tāpat kā mums visiem.

– Jā, es ļoti to pārdzīvoju. Man personīgi ir pazīstami ukraiņu mūziķi, un es sekoju līdzi ziņām, mēģinu atbalstīt, cik tas ir manos spēkos – vai finansiāli, vai kā citādi. Jebkāda veida palīdzība ukraiņiem šobrīd ir ļoti svarīga. Un mēs visi gaidām, kad šis karš beigsies, ticot, ka tas notiks iespējami drīz un iestāsies pasaulē miers. Bet tas labais ir, ka mēs šajā festivālā varam iepazīt ukraiņu māksliniekus. Es domāju, šī sadarbība turpināsies arī ilgi pēc tam. Ļoti gribas cerēt, ka Latvijā tuvākajā nākotnē atjaunosies valsts finansējums operetes jeb muzikālajam teātrim, kā mēs to dēvējam, un ka mūsu klausītājiem operete atkal kļūs par ikdienu. Ka tā būs pieejama ne tikai dažādos saietu pasākumos vai Ikšķiles festivālā un ka operetes mākslu visi interesenti varēs baudīt, kad to vēlēšies, līdzīgi kā tas ir ar simfonisko mūziku vai operu mūsu Baltajā namā.

– Atgriezīsimies vēlreiz pie festivāla. Pašā tā noslēgumā būs Valšu vakars. Vai jums pašam patīk dejot valsī vai tikai diriģēt?

– Teikšu godīgi, esmu tāds mazliet kautrīgs, bet man tiešām patīk. Man pašam nav bijusi tāda izdevība, kaut es gribētu. Protams, ir nācies uzgriezt valsī kādā zaļumballē vai kāzās, bet tas tomēr ir citādi. Šī ir unikāla iespēja – visiem koncerta apmeklētājiem izjust, kā tas ir atrasties istā Vīnes balles atmosfērā, ņemot

Liepājas Simfoniskais orķestris un diriģents Atvars Lakstīgala uzstājas Dzintaru koncertzāles 75 gadu jubilejas sezonas atklāšanas koncertā

vērā, ka tā ir vairākus gadsimtus sena skaista tradīcija.

– Jūs esat Ogres Mūzikas un mākslas skolas direktors. Šobrīd skolā ir brīvlaiks. Vai varat ieskicēt, kas paredzēts nākamajā mācību gadā, varbūt kādas jaunas ieceres?

– Jā. Arī tagad vasarā es strādāju, aktīvi plānoju jauno mācību gadu. Augusta beigās mums ir paredzēta papildu uzņemšana audzēkņiem izglītības programmās, kurās vēl ir brīvas vietas. Tāpat ir iecerēti vairāki koncerti, es esmu aizsācis dažādus ciklus. Diemžēl pandēmija to visu bija pārtraukusi. Kā viens no tiem, ko ļoti esam iecienījuši, ir pasaules slavu ieguvušu mūziķu tikšanās ar mūsu bērniem un viņu vecākiem. To mērķis nav tikai muzicēšana, bet arī saruna, kurā šīs personības pastāsta par sevi bērnībā, par laiku, kad uzsāka savas muzikālās gaitas, par pirmajiem panākumiem un arī par savām neveiksmēm vai neizdošanos. Tādā veidā uzsverot, ka jebkura zvaigzne, pat vislielākā, kādreiz ir bijusi mazs bērns. Un kaut kad ir bijis tas mirklis, kad viņš pirmo reizi piesēdās pie klavierēm vai uzkāpa uz skatuves. Un ne vienmēr viss ir bijis lieliski un sanācis gludi. Caur pieredzi mēģinām iedvesmot, ka par izcilu, lielisku mūziķi var kļūt jebkurš, pat ja sākumā kaut kas neizdodas. Šis cikls ir mans lolojums, kurā no pianistu puses jau ir piedalījis Vestards Šimkus un Raimonds Pauls. Tāpat esam tikušies ar Māri Sīrmo un visu Valsts akadēmisko kori «Latvija», kas viesojās mūsu mūzikas skolā, arī ar Rīgas Doma zēnu kori, dažādiem ansambļiem. Pie mums ir bijusi flautiste Dīta Krenberga. Ļoti ceru rudenī šo ciklu atkal atsākt, turpināt un uzaiicināt pazīstamus māksliniekus uz vienkāršu tikšanos ar mūsu bērniem skolas lielajā zālē.

– Jācer, ka pandēmija atkal mums neliks šķēršļus.

– Es arī ļoti ceru. Protams, šobrīd mēs to nevaram paredzēt, un ir izska-

nējuši dažādi viedokļi par šo rudenī. Bet es tomēr esmu optimists – gan uz skatuves, gan arī dzīvē. Es mēģinu domāt gaišas domas, darīt labus darbus, un tad arī viss izdodas.

– Direktora amats ir viena lieta, bet otra – jūs esat diriģents. Vai jums tuvākajā laikā pēc festivāla kaut kas ir paredzēts vai arī jūs ņemsiet atvaļinājumu un atpūties?

– Mūziķiem ar to atvaļinājumu ir, kā ir. Man tas šobrīd izpaužas tādējādi, ka varu izgulēties, jo nav šīs agrās celšanās, nav bērni jāved uz skolu vai jāgatavo brokastis, kā tas ir mācību periodā. Vēl pirms Ikšķiles festivāla man ir paredzēts ļoti nopietns un atbildīgs Galā koncerts, kas ir Siguldas opermūzikas svētki 31. jūlijā. Arī šis ir viens no tradīcijām bagātākajiem festivāliem, kurš notiek jau vairāk nekā 20 gadus. Un arī te muzicēs gan mūsu pašu, gan arī pasaulē atzīti mākslinieki no Bulgārijas, Francijas, Polijas. Ja runa ir tieši par manu uzstāšanos, tad man tas būs šis Galā koncerts Siguldas pilsdrupu estrādē 31. jūlijā plkst.18.00.

– Arī jūsu bērni ir saistīti ar mūziku, un savam dēlam jūs esat devis vārdu par godu slavenajam diriģentam Marisam Jansonam. Vai viņi neprotē, ka ir jāspēlē klavieres un jāmuzicē?

Bērniem, kad viņi bija mazi, visapkārt valdīja mūzika. Gan mūsu draugi, gan arī mēs paši ģimenē visu laiku muzicējām. Pašā mazotnē viņiem jau bija pašsaprotami, loģiski, ka ir jāspēlē kaut kāds instruments. Ikšķiles operetes festivāla ieskaņas koncertā Mariss plāno uzstāties Ikšķiles baznīcā. Kāpēc es saku – plāno, tāpēc ka viņš tagad ir uz robežas, jo kuru katru brīdi viņš, tā sakot, lūzīs. Te es domāju, ka drīz notiks šī balss mutācija, jo balstiņa jau paliek tumīgāka un tāda mazliet virišķīgāka, bet nu vēl nav nolūzusi, līdz ar to viņš var dziedāt skaistā soprānā. Mēs jau vairākkārt esam muzicējuši kopā – gan

Liepājā, gan arī Siguldas opermūzikas svētkos. Viņš šobrīd mācās Rīgas Doma kora skolā pie brīnišķīgas skolotājas Valdas Tračumas, kas viņu tiešām atbalsta visādā veidā un aicina piedalīties dažādos pasākumos, koncertos. Marisam patlaban ir 14 gadu, bet pavisam drīz, mazāk nekā pēc mēneša, jau paliks 15. Viņam 9. augustā ir dzimšanas diena.

– Un ko dara meita Luīze?

– Viņa bērnībā pati izvēlējās, ka spēlēs vijoli tāpat kā mamma. Mana sieva Laila Lakstīgala ir vijolniece Latvijas Nacionālās operas un baleta orķestrī. Luīze, būdama vēl pavisam maziņa, teica – mēs abas ar mammu spēlēsim operā, viņai būs lielā vijolīte, bet man – mazā. Tagad Luīzei jau ir 11 gadu, un viņa ies mūzikas skolas 5. klasē. Redzēsim, kā dzīve viņu vedīs. Mēs, vecāki, nevienam no saviem bērniem neuzspiežam mūzikas ceļu. Mūsu galvenais mērķis ir radīt viņos izpratni, iemācīt novērtēt kultūru, būt sociāli aktīviem dažādās jomās un kļūt par intelligentiem cilvēkiem.

– Kopš jums ir bērni, jūs vienmēr svētdienās cepat plānās pankūkas, tas laikam ir tā neierasti priekš diriģenta.

– Jā, un tā ir joprojām. Un tas ir pats par sevi saprotams. Svētdienu rītos mana sieva zina, ka viņa var gulēt ilgāk, jo es esmu mājās un manā pārziņā ir brokastis, un ka es cepšu pankūkas. Mani bērni saka: mēs esam vis kaut kur ēduši pankūkas, bet tētīm sanāk pat labāk nekā omei. Pa šiem daudzajiem gadiem, kopš man ir bērni, roka uz to jau ir piešauta. Tas tā tiešām ir, un man patīk gatavot pankūkas. Tas ir tāds skaists svētdienas rīta rituāls.

– Jūs kaut kā īpaši cepat pankūkas, kāpēc jums tās ir izdodas garšīgākas? Kāds ir jūsu knifiņš?

– Grūti pateikt, nav man nekādas īpašas receptes. Sākumā es pat nezināju, kā to darīt. Tad es iegādājos tos veikala gatavos maisījumus, kuri vienkārši ir jāsamaisa ar pienu, un

tad var cept. Pēc tam atklāju, ka visu varu pagatavot pats. Tomēr jāteic, ka es vēl joprojām eksperimentēju. Kādreiz es miklu taisīju tikai no kviešu miltiem, bet tagad es tos mēģinu jaukt, lai ir mazliet veselīgāk. Pielieku klāt nedaudz vai nu kokosriekstu, vai arī griķu miltus, drusciņ brūno cukuru. Manējās ir lielās, plānās pankūkas.

– Jūs esat ne tikai savas valsts, bet arī dzimtās vietas Ogres patriots.

– Tā tiešām ir. Es pats esmu dzimis Rīgā, mans skolas laiks saistās ar galvaspilsētu, tomēr Ogrē esmu pavadījis visas nedēļas nogales, arī vasaras brīvlaiku, bet mani vecāki strādāja Rīgā. Manuprāt, Ogrē ir viena no skaistākajām vietām. Esmu izbraukājis teju visu pasauli, tomēr nekur nav tik laba sajūta kā šajā pilsētā. Pēdējos gados aizvien vairāk cilvēku izvēlas pārcelties uz dzīvi Ogrē. Es neesmu īpaši pētījis statistiku, bet, šķiet, ka iedzīvotāju skaits pie mums aug, dzimst arvien vairāk bērnu.

– Bet, kad bijāt Liepājas simfoniskā orķestra diriģents, tad izbraukāt no Ogres uz Liepāju bija gana sarežģīti.

– Tas tiešām nebija viegli. Laikā, kad strādāju Liepājā, es tur iēju dzīvokli, lai arī tad, kad biju uz vietas Liepājā, man būtu šī māju sajūta. Ar šo pilsētu man saistās ļoti daudz svarīgu lietu, piemēram, šeit piedzima mana meita Luīze. Tajā laikā es diezgan daudz ceļoju, turklāt vēl studēju Berlīnē un man bija daudz jādiriģē Latvijas Nacionālajā operā. Bija ļoti daudz pārbraucienu. Tas bija Liepājas posms, lai gan pa retam arī dzīvoju Ogrē, diezgan daudz biju ārpus mājām.

– Esat izteicies, ka ir ļoti grūti diriģēt, ja nav skatītāju. Šis pandēmijas laiks mums tiešām ir bijis dažādu pārbaudījumu pilns, bet jums, par laimi, nav bijis tā, ka ir tukša skatītāju zāle.

– Jā, man tiešām laimējās, ka tobrīd neiekrita koncerti, jo visi pandēmijas laikā plānotie tika pārcelti, un man nebija šo tiešraides variantu. Pat grūti ir iedomāties, kā tas ir, jo bez skatītāju enerģijas rezultātu nemaz nevar sasniegt. Šī klātbūtnes sajūta ir tā, kas veido mūzikas interpretāciju, skaņu pasaules burvību. Tieši klausītāji ir vislielākā pievienotā vērtība. Viņi kaut kādā ziņā ir mūzikas atskaņojuma procesa dalībnieki.

– Sarunas nobeigumā – ko jūs gribētu, lai jums novēl?

– Pats sev es novēlētu, lai man arī turpmāk ir daudz iespēju muzicēt un uzstāties. Tomēr vislielākais prieks ir par to, ka pēc sešu gadu pārtraukuma es atkal varēšu atgriezties Latvijas Nacionālajā operā un baletā kā diriģents. Vietā, kur esmu izaudzis kā mūziķis, kur ir mana pirmā, istā darba vieta. Visi mīļi aiicināti 28. augustā Latvijas Nacionālajā operā uz izrādi «Traviata».

Ilona Noriete